

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

**Методичні рекомендації до
до практичних занять**

з дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

для студентів 1 курсу

**спеціальності 073 «Менеджмент»,
освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»**

Укладач д.е.н., проф. Марченко В.М.

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Протокол № _____ від «__» _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____ О.М. Кириленко

Київ - 2019

УДК 378.14: 658: 339.5 (076.5)
ББК У291.21Р
М 502

Укладачі: В.М. Марченко

Рецензент: В.П. Мартиненко – доктор економічних наук, професор Національного технічного університету «КПІ імені Ігоря Сікорського»

Затверджено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту економіки та менеджменту НАУ (протокол № ____, від «_____» _____ 20__р.)

ВСТУП

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів компетенцій, які забезпечують організацію як системи управління суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності, так і процесів управління функціями в процесі реалізації зовнішньоекономічної діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння теоретичних положень, методологічних підходів, методик процесів стратегічного та поточного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства;
- формування сукупності знань щодо побудови системи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства на засадах системного та процесного підходів до управління;
- розуміння процесів організації діяльності з управління зовнішньоекономічною діяльністю, організації взаємодії суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності із інституційним середовищем України та міжнародним середовищем, які забезпечують або регулюють процеси та функції зовнішньоекономічної діяльності;
- набуття знань та формування практичних навичок управління процесами кредитування суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності;
- набуття знань та формування практичних навичок управління процесами транспортування та страхування вантажів в зовнішньоекономічній діяльності;
- набуття навичок вибору та формування стратегії зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- оволодіння методологією, інструментарієм та методиками управління економічною безпекою;
- оволодіння методиками оцінювання та аналізу зовнішньоекономічної діяльності та здобуття умінь управління ефективністю в процесі змін умов реалізації зовнішньоекономічної діяльності;
- формування системних знань та умінь реалізації базових функцій управління в процесі реалізації зовнішньоекономічної діяльності;
- формування практичних навичок ідентифікації проблем та економічного обґрунтування напрямів удосконалення системи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі **компетентності**:

- здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів (ФК1);
- використовувати закони й методи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства у поєднанні з сучасною світовою практикою міжнародного бізнесу для прийняття оптимальних управлінських рішень щодо удосконалення діяльності підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності (ФК 11);
- формулювати задачі в області управління зовнішньоекономічною діяльністю, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні можливості та ресурси підприємства (ФК 12);
- здатність діагностувати фактори ризику в зовнішньоекономічній діяльності організацій та обґрунтовувати антикризові програми (ФК15);
- аналізувати, контролювати, діагностувати та планувати зовнішньоекономічну діяльність підприємства;
- здатність обґрунтовувати та приймати управлінські рішення в зовнішньоекономічній діяльності підприємства.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме: навчального модуля № 1 «Система організаційно-економічне забезпечення менеджменту зовнішньоекономічної діяльності» та навчального модуля № 2 «Стратегічне та поточне управління функціональними процесами в зовнішньоекономічній діяльності», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Окремим третім модулем є курсова робота, яку студент виконує в другому семестрі. КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Кількість практичних занять, їх розподіл за семестрами та обсяг навчальних годин за темами курсу представлений в таблиці 1.

Таблиця 1 – Структура навчальної дисципліни

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 семестр									
Модуль № 1 «Система організаційно-економічне забезпечення менеджменту зовнішньоекономічної діяльності»									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.1.	Теоретичні засади менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	7	2	2	3	15	1		14
1.2.	Організація менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	9	2	2	5	18	1	2	15
1.3.	Організації процесів реєстрації суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності	15	2 2	2 2	7	20	1	2	17
1.4.	Правове забезпечення організації зовнішньоекономічної діяльності	15	2 2	2 2	7	21	1	1	19
1.5.	Міжнародне середовище організації зовнішньоекономічної діяльності та система взаємовідносин з ним	18	2 2	2 2	10	23	2	1	20
1.6.	Виконання домашнього завдання та домашньої (контрольної) роботи (ЗФН)	8	-	-	8	8	-	-	8
1.7.	Модульна контрольна робота № 1	3	1	1	1	-			
	Усього за модулем № 1	75	17	17	41	105	6	6	93
	Усього за I семестр	75	17	17	41	105	6	6	93
2 семестр									
Модуль № 2 «Стратегічне та поточне управління функціональними процесами в зовнішньоекономічній діяльності»									

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.1.	Поняття та інструментарій стратегічного управління зовнішньоекономічною діяльністю	20	2 2	2	14	20	1	2	17
2.2.	Організація системи взаємовідносин суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності з митними інституціями	22	2 2 2	2 2	12	19	1	2	16
2.3.	Організація системи взаємовідносин суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності з фінансовими інституціями	23	2 2 2	2 2	11	20	1	2	17
2.4.	Управління процесами реалізації зовнішньоекономічної діяльності	21	2 2 2	2 2	11	21	1	1	19
2.5.	Управління економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності	26	2 2	1	21	10	1	1	8
2.6.	Управління ефективністю зовнішньоекономічної діяльності	20	2 2 1	1	14	15	1		14
2.7.	Модульна контрольна робота № 2	3	1	1	1				0
	Усього за модулем № 2	135	34	17	84	105	6	8	91
Модуль № 3 «Курсовий проект/робота»									
3.1	Тема курсового проекту/роботи	30							30
	Усього за модулем № 3	30							30
	Усього за 2 семестр	165	34	17	114	135	6	8	121
	Усього за навчальною дисципліною	240	51	34	155	240	12	14	214

МОДУЛЬ № 1. «СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 1.1 Теоретичні засади менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Метою практичного заняття є закріплення теоретичних знань та формування практичних умінь студентів щодо організації процесу управління зовнішньоекономічною діяльністю

План практичного заняття 1:

1. Сутність поняття та місце менеджменту зовнішньоекономічної діяльності в системі менеджменту підприємства.
2. Підходи до управління зовнішньоекономічною діяльністю.

3. Поняття операцій та функцій зовнішньоекономічної діяльності. Співвідношення функцій управління та функцій зовнішньоекономічної діяльності.
4. Методологія формування функцій управління різними видами зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання 1.1. За даними інформації, представленої на сайті компанії [Maersk Ukraine](https://www.maersk.com/local-information/ukraine/Contact) <https://www.maersk.com/local-information/ukraine/Contact>,

- а) систематизувати всі функції даної компанії;
- б) визначити перелік операцій та агрегувати функції зовнішньоекономічної діяльності;
- в) описати перелік функцій управління зовнішньоекономічною діяльністю;
- г) здійснити постановку цілей управління кожною із визначених функцій та сформулювати завдання, виконання яких реалізує визначену мету (з урахуванням переліку ідентифікованих операцій);
- д) розрахувати орієнтовний час виконання кожного із завдань та визначити орієнтовну кількість персоналу для виконання кожної із функцій компанії.

Завдання 1.2. Представити логічну послідовність операцій, які виконуються в процесі надання авіаційних вантажних перевезень. Відповідно до здійсненого опису, сформулювати функції зовнішньоекономічної діяльності та функції управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Сформулювати мету функціонального управління та завдання, виконання яких реалізує кожну із ідентифікованих функцій.

Література:

1. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. МГ Луцький, ВМ Марченко, ВВ Давиденко, ОВ Кам'янецька. К.: Сузір'я, 2007-484
2. Мостенська Т.Л., Новак В.О., Луцький М.Г., Ільєнко О.В. М 51 Менеджмент: підручник. - 2-ге видання. - К.: КондорВидавництво, 2012. - 758 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Підручник./ В.О. НОВАК, Т.Л. МОСТЕНСЬКА, М.Г. ЛУЦЬКИЙ, Г. С. ГУРІНА, О. В. ІЛЬЄНКО - К КондорВидавництво, 2013, - 495 с.
4. Управління зовнішньоекономічною діяльністю http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1289&T=03&lng=1&st=0

Тема 1.2. Організація менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.

Метою практичного заняття є закріплення теоретичних знань та формування практичних умінь студентів щодо організації процесу управління зовнішньоекономічною діяльністю

План практичного заняття 1:

1. Форми організації менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.
2. Типи організаційних структур управління зовнішньоекономічною діяльністю.
3. Функціональні обов'язки керівників вищої і середньої ланки, менеджерів зед.
4. Особливості організації зовнішньоекономічної діяльності в транснаціональних, міжнародних корпораціях, великих, середніх та малих підприємствах.

Завдання 1.1: За даними інформації, розміщеної на сайтах транснаціональних компаній nestle, coca-cola, apple, намалювати організаційну структуру даних компаній,

організаційну структуру управління ними та організаційну структуру управління зовнішньоекономічною діяльністю. Проаналізувати систему підпорядкованості структурних відділів компанії структурним відділам її системи управління.

Завдання 1.2: За даними інформації, розміщеної на сайтах міжнародних компаній «Світ агро», ТОВ «Пластикс – Україна» намалювати організаційну структуру даних компаній, організаційну структуру управління ними та організаційну структуру управління зовнішньоекономічною діяльністю. Проаналізувати систему підпорядкованості структурних відділів компанії структурним відділам її системи управління.

Завдання 1.3. Здійснити порівняння організаційних структур управління зовнішньоекономічною діяльністю. Визначити набір факторів, які впливають на вибір типу організаційної структури підприємства. Описати функціональні обов'язки ієрархічних ланок представленої структури.

Література:

1. Кириченко О.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: Знання-Прес, 2002. - 384 с.
2. Управління зовнішньоекономічної діяльності http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1289&T=03&lng=1&st=0
3. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. МГ Луцький, ВМ Марченко, ВВ Давиденко, ОВ Кам'янецька. К.: Сузір'я, 2007-484

Самостійна робота:

1. Сформулювати логічну послідовність операцій процесу експорту пива в Європу. Визначити перелік необхідних функцій для реалізації даного процесу. Намалювати організаційну структуру управління зовнішньоекономічною діяльністю у відповідності до сформованого процесу.
2. У відповідності до статті 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначити критерії великих, середніх, малих та мікропідприємств. На сайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) обрати по 2 підприємства з іноземними інвестиціями, які відповідають критеріям великих та середніх. На сайтах визначених компаній ознайомитися з інформацією про обсяги, товарну та географічну структуру експорту (імпорту) даних компаній. Намалювати організаційну структуру управління зовнішньоекономічною діяльністю цих компаній з урахуванням обсягів, географії та трудоемкості виконання функцій в зед.

Література:

1. Кириченко О.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: Знання-Прес, 2002. - 384 с.
2. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. МГ Луцький, ВМ Марченко, ВВ Давиденко, ОВ Кам'янецька. К.: Сузір'я, 2007-484

Тема 1.3. Організації процесів реєстрації суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності

Метою практичного заняття є ознайомлення майбутніх професіоналів з процесами набуття юридичної правомочності початку зовнішньоекономічної діяльності підприємства

План практичного заняття 1.1:

1. Етап прийняття рішення щодо організації зовнішньоекономічної діяльності

2. Алгоритм реєстрації підприємства як суб'єкта ЗЕД
3. Етапи реєстрації суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності в фіскальних органах.
4. Реєстрація суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності платником єдиного соціального внеску

Завдання. Оцінити вартість реалізації кожного із етапів реєстрації підприємства.

Самостійна робота:

1. Обрати вид товару чи послуги, яку ви плануєте експортувати/імпортувати/надавати іноземним контрагентам.
2. Надати організаційно-економічне обґрунтування рішення про зовнішньоекономічну діяльність, що планується.
3. Визначити місце розташування передбачуваного підприємства – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
4. Підготувати пакет необхідної документації для реєстрації суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності в органах виконавчої влади, в органах доходів та зборів та як платника ЄСВ.

Література:

1. Про затвердження Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи Наказ Міністерства юстиції від 09.02.2016 № 359/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0200-16>

План практичного заняття 1.2:

1. Порядок відкриття поточних рахунків для організації розрахункових операцій за зовнішньоекономічними операціями.
2. Порядок реєстрації суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності на митниці.

Самостійна робота:

1. Обрати місце знаходження підприємства. Оцінити місцезнаходження найближчих банків, проаналізувати рівень надійності банку, обрати банк, в якому планується відкриття поточних рахунків, за інформацією, розміщеною на сайті обраного банку оформити необхідні документи для відкриття поточних рахунків.
2. За інформацією сайту Державної фіскальної служби ознайомитися з переліком митниць в Україні та їх географічною локацією.

Література:

2. Про затвердження Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи Наказ Міністерства юстиції від 09.02.2016 № 359/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0200-16>
3. Постанова Правління НБУ «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів» від 12.11.2003 № 492. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>
4. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами» від 15.06.2015 № 552 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0807-15>

Тема 1.4. Правове забезпечення організації зовнішньоекономічної діяльності.

Метою практичного заняття є формування практичних навичок та компетенцій в частині організації всіх процесів та операцій зовнішньоекономічної діяльності у відповідності до норм міжнародного та національного права

План практичного заняття 1:

1. Організація та етапи експортних операцій. Міжнародні і національні правові норми регулювання кожного із етапів організації експорту.
2. Організація та етапи реалізації імпорتنих операцій. Міжнародні і національні правові норми регулювання кожного із етапів організації імпорту
3. Організація та етапи операцій з давальницькою сировиною. Міжнародні і національні правові норми регулювання кожного із етапів їх організації.
4. Організація та етапи операцій зустрічної торгівлі. Міжнародні і національні правові норми регулювання кожного із етапів їх орган

Завдання.

За даними самостійної роботи зробити висновки, які із етапів реалізації кожної із зовнішньоторговельних операцій регулюються нормами міжнародного та національного права і чому.

Самостійна робота:

Описати послідовність етапів виконання експортних операцій та правові акти, які регулюють виконання кожного із агрегованих етапів.

Описати послідовність етапів виконання імпорتنих операцій та правові акти, які регулюють виконання кожного із агрегованих етапів.

Описати послідовність етапів виконання операцій з давальницькою сировиною та правові акти, які регулюють виконання кожного із агрегованих етапів.

Описати послідовність етапів виконання експортних операцій та правові акти, які регулюють їх виконання кожного із агрегованих етапів.

Література:

1. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. МГ Луцький, ВМ Марченко, ВВ Давиденко, ОВ Кам'янецька. К.: Сузір'я, 2007-484
2. Закон "Про зовнішньоекономічну діяльність
3. Закон України "Про Єдиний митний тариф" від 19.09.2013
3. Митний Кодексом України від 13.03.2012 р.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.

План практичного заняття 1.2:

1. Організація та етапи кредитування зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання процесів кредитування в зовнішньоекономічній діяльності.
2. Організаційні форми та етапи процесів іноземного та прямого інвестування. Їх правове регулювання.

3. Валютні операції суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. Валютне регулювання та його вплив на ефективність управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Завдання. Німецька фірма потребує кредиту в розмірі 2 млн. євро. Відсоткові ставки в німецькому банку складають 12 %.

Менеджери фірми мають інформацію, що кредит у Франції (у французькому банку) можна отримати значно дешевше – під 8 % річних. На момент отримання кредиту курс EUR/FRF становив 4,00. Термін позички- 2 роки. Сплата відсотків відбуватиметься наприкінці року.

- 1) В якій із валют доцільніше брати кредит якщо:
 - а) курс EUR/FRF залишиться незмінним;
 - б) курс валют зміниться до 3,50 французьких франків за 1 євро.
- 2) Які прибутки отримає, чи яких збитків зазнає німецька фірма в кожному із варіантів кредитування ?

Література:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування», від 04.02.2019 р.
2. Закон України Про режим іноземного інвестування» 19/03/1996 зі змінами і доповненнями
3. Закон "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій" від 31 травня 2016 року
4. Закон України «Про валюту і валютні операції»

Тема 1.5. Міжнародне середовище організації зовнішньоекономічної діяльності та система взаємовідносин з ним.

Метою практичного заняття є формування практичних навичок та компетенцій в частині організації всіх процесів та операцій зовнішньоекономічної діяльності у відповідності до норм міжнародного та національного права

План практичного заняття 1.1.:

1. Інформаційне забезпечення аналізу міжнародного середовища.
2. Методичне забезпечення оцінювання та аналізу стану конкуренції, попиту, пропозиції, логістичних ланцюгів, цін, барерів тощо зовнішніх ринків.
3. Система міжурядових угод про співробітництво та їх вплив на організацію зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання.

Оцінити стан конкуренції, попиту, пропозиції обраного виду товару, логістичних ланцюгів, цін, барерів на обраному зовнішньому ринку.

Література:

1. Торговая статистика для развития международного бизнеса. веб-сайт. URL: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
2. Статистика Світової Організації Торгівлі. URL : www.globaltradealert.org

3. Світова статистики Statista. URL : <http://statista.com>
4. Мировой атлас данных.: веб-сайт, URL: <https://knoema.ru/atlas>
5. Міжнародне співробітництво <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/>

План практичного заняття 5.2.:

1. Угоди про вільну торгівлю між Україною та країнами світу та їх вплив на ефективність зовнішньоекономічної діяльності.
2. Співпраця з Всесвітньою митною організацією та її вплив на організацію зед.
3. Поняття подвійного оподаткування суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. Міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування.
4. Зовнішньоекономічна діяльність з об'єктами інтелектуальної власності. Міжнародні договори та угоди в сфері інтелектуальної власності та їх вплив на організацію митного оформлення товарів.

Завдання: Здійснити короткий опис преференцій в рамках кожної із угод про вільну торгівлю

Проаналізувати податкові ставки в країнах – партнерах України та оцінити вплив угод про усунення подвійного оподаткування на активізацію зовнішньоекономічної діяльності.

Самостійна робота. Здійснити короткий опис преференцій в рамках кожної із угод про вільну торгівлю

Проаналізувати податкові ставки в країнах – партнерах України та оцінити вплив угод про усунення подвійного оподаткування на активізацію зовнішньоекономічної діяльності.

Література:

1. Угоди про вільну торгівлю <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9538dee1-a00d-4b82-8a8d-ccfaee253185&title=UgodiProVilnuTorgivliu>
2. Чинні двосторонні міждержавні угоди (конвенції) про уникнення подвійного оподаткування <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/chinni-dvostoronni-mijuryado/>
3. Нормативно-правові акти України щодо міжнародних відносин з питань оподаткування та митного регулювання <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/normativno-pravovi-atty/>
4. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15.04.1994.
5. Міжнародні угоди в сфері інтелектуальної власності <http://ndiiv.org.ua/index.php/ua/?id=226>

Семестр 2

МОДУЛЬ № 2 «СТРАТЕГІЧНЕ ТА ПОТОЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ В ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 2.1. Поняття та інструментарій стратегічного управління зовнішньоекономічною діяльністю

Метою практичного заняття є формування практичних навичок та компетенцій формування інструментарію управління зовнішньоекономічною діяльністю для забезпечення розвитку суб'єкта на основі використання внутрішнього потенціалу та зовнішніх можливостей

План практичного заняття 1.

1. Поняття та методологічні основи стратегічного управління. Інструментарій стратегічного управління.
2. Ієрархія стратегій субєкта зовнішньоекономічної діяльності. Корпоративні та функціональні стратегії.
3. Стратегії кожного із видів зовнішньоекономічної діяльності.
4. Умови реалізації стратегій зед.

Завдання: Намалювати дерево стратегій субєкта зовнішньоекономічної діяльності. Описати стратегічні цілі та стратегічні функції субєкта зовнішньоекономічної діяльності.

Описати види зовнішньоекономічної діяльності обраного підприємства, сукупність умов, які забезпечують їх розвиток, сформувати потенційні стратегії майбутнього розвитку.

Література:

Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. МГ Луцький, ВМ Марченко, ВВ Давиденко, ОВ Кам'янецька. К.: Сузір'я, 2007-484 с.

План практичного заняття 2.

1. Етапи формування стратегії зовнішньоекономічної діяльності. Організаційні та економічні чинники забезпечення реалізації кожного із етапів.
2. Стратегічне планування зовнішньоекономічної діяльності.
3. Організація контролю за реалізацією стратегічних планів.
4. Показники оцінювання ефективності та досяжності цілей реалізації зовнішньоекономічної стратегії.

Завдання 1: За самостійно обраним видом зовнішньоекономічної діяльності підприємства сформувавши стратегію (цілі, функції, задачі, показники оцінювання досяжності цілей), узагальнити етапи реалізації стратегії, здійснити оцінювання та аналіз зовнішніх та внутрішніх чинників реалізації кожного із етапів.

Сформувавши стратегічний план реалізації стратегічних цілей.

Описати форми контролю за реалізацією плану.

Навести перелік індикаторів контролю та показників оцінювання досяжності цілей.

Завдання 2. Посередницька фірма "Зернятко" здійснює оптові закупівлі зерна і продуктів його переробки на території України для подальшої реалізації цієї продукції в країнах ЄС. Виходячи з нижчеподаних даних, необхідно визначити найоптимальнішу стратегію проникнення компанії на зовнішній ринок і виконання поставлених задач. В момент здійснення контракту 1 долар США дорівнює 1635,5 італійських лір, 1,65 євро, 3,6 польські злоті, 0,60 фунта стерлінгу, 5,1 гривні.

Стратегія 1. Фірма доставляє залізницею 25000 т зерна першого класу на територію Польщі на умовах DDP (Гданськ), де і здійснюється подальша переробка зерна на борошно вищого сорту і подальше поромне перевезення до Німеччини на умовах DEQ (Гамбург).

Ціна 1 т зерна в Україні дорівнює 360 грн., витрати на транспортування до Гданська складають 20 грн. за 1 т, вартість переробки 1 т зерна на борошно вищого гатунку дорівнює 20 злотих. Плата за транспортування від польського кордону до Гамбургу складає 0,9 євро за один кілометр. Відстань від Гданська до Гамбурга

420км. Ціна оптової реалізації 1 тонни борошна в Німеччині складає 200 євро. Транзитне мито в Польщі складає 5 злотих за 1 т вантажу, операції з давальницькою сировиною за Польським законодавством митом не обкладаються. Мито на борошно, яке реалізоване у Німеччині, складає 10% від вартості партії товару. Плата за сертифікацію товару складає 2300 євро, сумарні витрати на вантажно-розвантажувальні роботи в усіх країнах оцінюються в 5000 доларів США. Податок на прибуток в Україні складає 25%, у Німеччині 35%.

Стратегія 2. Поставка в Італію на умовах CIF (Неаполь) 18000 т борошна вищого гатунку, виготовленого в Україні. Відвантаження товару здійснюється в Одеському порту. Підприємство виготовило борошно з зерна твердої пшениці вартістю 370 грн., вихід борошна складає 70%, вартість переробки 1 тонни зерна 22 грн. Експорт зерна і продуктів його переробки не обкладається податком на додану вартість. Вартість навантажувальних робіт складає 4000 доларів США. Вартість фрахту судна для одноразової (чартерної) поставки складає 29000 грн., витрати на страхування вантажу складають 0,8% вартості вантажу.

Ціна реалізації борошна в Італії складає 205 тис. італійських лір за 1 т. Італійське ввізне мито складає 8 тис. лір за 1 тонну борошна, ставка податку на прибуток в Україні 25%. Оплата здійснюється з відстрочкою в 10 днів за безвідкличним акредитивом, розмір комісії італійського банку складає 0,5% від розміру переказаної суми. Розмір комісії в українському банку складає 0,3% суми переказу. Можливе проведення розрахунків через дочірню фірму, зареєстровану на Кіпрі, де ставка оподаткування прибутку складає 4,25%, банківська комісія складає 0,2%. Міжурядова угода про виключення подвійного оподаткування між Україною і Кіпром відсутня.

Стратегія 3. Постачання 25000 тонн пшениці першого класу з Одеси в Ірландію на умовах CIF (Дублін). Для активного впровадження на ринок ЄС була заснована дочірня компанія "Grain Inc.", зареєстрована в Дубліні (Ірландія). Ця компанія купує зерно у фірми "Зернятко" за ціною 80 доларів за 1 тонну. Вартість реєстрації дочірньої компанії в Ірландії (стандартного пакету документів) склала 1770 доларів США, додаткова річна плата за реєстрацію - 570 британських фунтів, послуги по наданню адміністративного офісу коштують 500 дол. США. Собівартість 1 тонни зерна в Україні дорівнює 370 грн. Пшениця буде перероблена в крупу (вихід 45%), яка надалі буде поставлена до Великобританії. Плата за страхування вантажу складає 3% від ціни контракту, вартість транспортування продукції в Ірландію складає 27000 доларів США, навантаження-розвантаження 2000 доларів, подальше транспортування крупи в Великобританію коштуватиме 2000 доларів.

Вартість переробки 1 тонни зерна складає 20 американських доларів за тонну. Оплата здійснюється з Ірландського банку по відкритому рахунку, розмір банківської комісії складає 1% суми переказу. Оптова ціна реалізації крупи у Великобританії складає 140 фунтів за 1 тонну, ірландське мито на зерно, яке ввозиться складає 2 фунти за кожну тонну ввезеного вантажу. У рамках митних угод ЄС перевезення крупи з Ірландії до Великобританії не обкладається податком. Ставка податку на прибуток (від виробничих операцій) в Ірландії — 10%. Між Україною і Європейським Союзом укладена угода про запобігання подвійного оподаткування, відповідно до якої компанія самостійно вибирає державу, за законодавством якої будуть здійснюватися податкові платежі.

Література.

1. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. МГ Луцький, ВМ Марченко, ВВ Давиденко, ОВ Кам'янецька. К.: Сузір'я, 2007-484
2. Зовнішньоекономічні операції і контракти. Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Крап'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. - 2-ге вид. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 608 с.

3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Підручник/ Багрова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 580 с.

4. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. — К.: «Центр учбової літератури», 2013. — 408 с.

Тема 2.2. Організація системи взаємовідносин суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності з митними інституціями

Метою практичного заняття є формування практичних навичок та компетенцій в організації процесів митного оформлення зовнішньоторговельних вантажів та управління ефективністю системи взаємовідносин суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та митних інституцій

План практичного заняття 1.:

1. Митна вартість товарів, методи визначення митної вартості.
2. Декларування митної вартості. Порядок декларування.
3. Контроль правильності визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України.
4. Митні режими.

Задача 1: Визначення митної вартості за методом ціни угоди

Українська швейна фабрика уклала контракт на купівлю бавовняної тканини в німецької фірми „HANZ” на умовах договору дистрибуції в кількості 10000 м на умовах поставки EXW Гамбург – за ціною 4000 \$. Строк поставки 14.01.2020 року.

З перевезенням товару в Україну пов'язані наступні витрати:

- витрати на сплату експортних формальностей на території країни експорту, 0,3%; митної вартості
- витрати на транспортування до пункту відвантаження – 70 євро;
- витрати по перевезенню товару основним перевізником – 4% контрактної валюти;
- витрати по навантаженню товару в пункті відвантаження – 60 євро;
- витрати по складуванню товару в пункті відвантаження – 30 євро;
- витрати по страхуванню перевезення товару основним перевізником – 10%;
- витрати по розвантаженню товару в пункті прибуття – 300 грн.;
- витрати по складуванню товару в пункті прибуття – 410 грн.;
- витрати по перевезенню товару від пункту поставки до складу покупця – 70 грн.;
- витрати по зберіганню товару на складі покупця – 700 грн.;
- інші накладні витрати імпортера – 3000 грн.

Оптова ціна реалізації аналогічного товару в Україні 273 грн. за 1 м.

Завдання:

1. Визначити митну вартість бавовняної тканини за методом ціни угоди при умові, що всі понесені витрати були підтвержені документально.
2. Визначити митну вартість товару при умові, що всі понесені покупцем витрати підтвержені документально, окрім витрат по транспортуванню товару до пункту відвантаження.
3. Розрахувати суму митних платежів та непрямих податків, яку має сплатити український покупець за даним контрактом.

Курси конвертації валюти приймаються такими, які склалися на момент здійснення розрахунків.

4. Розрахувати митну вартість товару за методом ціни угоди при умові, що поставка товару здійснюється на умовах CIF Одеса.

Задача 2. Визначення митної вартості за ціною угоди з ідентичними товарами

В Україну ввозиться бавовняна тканина на дочірнє підприємство фірми „HANZ” за ціною 0,4 дол. США за 1 м на умовах СРТ Київ в обсязі 10000 м, загальною контрактною вартістю 4000 дол.

Оптова ціна реалізації аналогічного товару в Україні 273 грн. за 1 м.

Завдання:

1. Визначити митну вартість бавовняної тканини за методом ціни угоди з ідентичними товарами за даними попередньої задачі. Дані про обсяги імпорту бавовняної тканини в Україні наведені в таблиці 1.

Таблиця 1.

Дані про обсяги імпорту бавовняної тканини в Україну за червень-грудень 2005 року.

Місяць	Країна поставки	Фірма постачальник	Обсяг продажу, тис. м.	Умова поставки	Ціна, дол. США
Червень	Китай	Сянь-чжу	5000	CPT	0,75
	Казахстан	Гермес	15000	FAS	0,8
	Росія	Русь	86000	DEQ	0,74
Липень	Німеччина	Rudolf	250000	EXW	0,8
	Італія	Lola	68000	FAS	0,74
	Китай	Сі-чжо	15000	DAF	0,73
Серпень	Росія	Русь	70000	DES	0,92
	Туреччина	Абат	68000	CFR	0,75
Вересень	Німеччина	HANZ	30000	CPT	0,7
	Франція	Шарм	120000	EXW	0,5
	США	Ерік	72000	DAF	0,4
Жовтень	Німеччина	HANZ	15000	DAF	0,8
	Китай	Сі-чжо	150000	DDP	0,74
	Казахстан	Лілія	270000	DAF	0,73
Листопад	Німеччина	HANZ	10000	CIF	0,87
	Індонезія	Нурі	8000	CFR	0,92
	Німеччина	HANZ	10000	EXW	0,74
Грудень	Німеччина	Rudolf	50000	FAS	0,75

Примітки: Ідентичними вважаються товари однакові в усіх відношеннях (назва, якість, виробник, країна походження, репутація на ринку) з оцінюваними товарами.

Ідентичні товари повинні:

1. Бути ввезеними в Україну.
2. Товари (подібні та ідентичні) повинні бути ввезені не пізніше 90 календарних днів з моменту ввезення оцінюваних товарів.
3. Товари повинні ввозитися на тих же комерційних умовах і в тій же кількості.
4. Якщо виявиться більше однієї ціни угоди щодо ідентичних і подібних товарів, то застосовується найнижча з них.

Задача 3. Визначення митної вартості за ціною угоди з подібними товарами

В Україну ввозиться продукція на дочірнє підприємство фірми „HANZ” за ціною 0,4 дол. США за 1 м на умовах СРТ Київ в обсязі 10000 м, загальною контрактною вартістю 4000 дол.

Оптова ціна реалізації аналогічного товару в Україні 273 грн. за 1 м.

Завдання:

1. Визначити митну вартість бавовняної тканини за методом ціни угоди з подібними товарами за даними задачі 1. Дані про обсяги імпорту бавовняної тканини в Україну наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Дані про обсяги імпорту бавовняної тканини в Україну за червень-грудень 2019 року.

Місяць	Країна поставки	Фірма постачальник	Обсяг продажу, тис. м.	Умова поставки	Ціна, дол. США
Червень	Китай	Сянь-чжу	5000	CPT	0,75
	Казахстан	Гермес	15000	FAS	0,8
	Росія	Русь	86000	DEQ	0,74
Липень	Німеччина	Rudolf	250000	EXW	0,8
	Італія	Lola	68000	FAS	0,74
	Китай	Сі-чжо	15000	DAF	0,73
Серпень	Росія	Русь	70000	DES	0,92
	Туреччина	Абат	68000	CFR	0,75
Вересень	Німеччина	HANZ	30000	CPT	0,7
	Франція	Шарм	120000	EXW	0,5
	США	Ерік	72000	DAF	0,4
Жовтень	Китай	Сі-чжо	150000	DDP	0,74
	Казахстан	Лілія	270000	DAF	0,73
Листопад	Німеччина	Rudolf	10000	EXW	0,87
	Індонезія	Нурі	8000	CFR	0,92
	Франція	Шарм	10000	EXW	0,74
Грудень	Німеччина	Rudolf	50000	FAS	0,75

Примітки: Подібними називаються товари, які хоч і не є однаковими в усіх відношеннях, але мають подібні характеристики і складаються зі схожих компонентів, що дозволяє їм виконувати такі ж функції, що й оцінювані товари і бути комерційно взаємозамінними. Витрати, пов'язані з переміщенням товару від експортера до імпортера приймаються за даними задачі 1.

Задача 4. Визначення митної вартості на основі віднімання вартості

В Україну ввозиться бавовняна тканина на дочірнє підприємство фірми „HANZ” за ціною 0,4 дол. США за 1 м на умовах CPT Київ в обсязі 10000 м, загальною контрактною вартістю 4000 дол. Дані про ввезення на митну територію України ідентичних або подібних товарів на протязі останніх 90 днів відсутні. В Україні 1 м бавовняної тканини продається за ціною 273 грн. за 1 м.

Завдання:

- Визначити митну вартість бавовняної тканини за методом віднімання вартості, якщо відомо, що:
 - торгова надбавка при реалізації даного товару через роздрібну мережу – 15%; ПДВ – 20%;
 - рентабельність постачальника в ціні реалізації даного товару – 17%;
 - транспортні витрати по Україні – 200 грн. на весь обсяг;
 - інші накладні витрати постачальника – 2000 грн. на весь обсяг;
 - вартість розмитнення – 35% митної вартості;
 - витрати по упакуванню тканини в Україні – 300 грн. на весь обсяг.

Задача 5. Визначення митної вартості на основі додавання вартості

В Україну ввозиться бавовняна тканина на дочірнє підприємство фірми „HANZ” за ціною 0,4 дол. США за 1 м. на умовах CPT Київ в обсязі 10000 м, загальною контрактною вартістю 4000 дол. Дані про ввезення на митну територію України ідентичних або подібних товарів на протязі останніх 90 днів відсутні. В Україні даний товар не

продається, а використовується в промислових цілях (надходить на швейні фабрики для подальшої переробки).

При цьому відомо:

- витрати на виробництво даного товару у німецького постачальника – 0,15 дол. США на 1 м.;
- прибуток експортера – 20% від витрат на виробництво;
- митний збір при експорті – 0,2% митної вартості;
- інші витрати приймаються на рівні тих, які подані в задачі 1.

Завдання: Визначити митну вартість товару за методом додавання вартості.

Література:

1. Митний Кодекс України
2. Наказ Міністерства фінансів України «Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму» від 31.05.2012 № 657
3. Наказ Міністерства фінансів України «Класифікатор митних режимів»
4. від 20.09.2012 року № 1011

План практичного заняття 2.:

1. Структура та застосування Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності
2. Функції мита. Види мита.
3. База оподаткування митом. Ставки мита
4. Методика нарахування мита.
5. Оподаткування митом товарів при переміщенні через митний кордон України залежно від обраного митного режиму
6. Звільнення від оподаткування митом
7. Порядок сплати мита.

Завдання 1. В Україну в режимі імпорту ввозяться ремені безпеки до легкового автомобіля Audi з Німеччини. Поставка була виконана 4 вересня 2014 року. Вартість товару за інвойсом становила 89723,56 EUR. Витрати на транспортування від м. Вольфсбург до м. Києва склали 1200 EUR, з них до перетину митного кордону 957 EUR.

Визначити:

1. Код товарної номенклатури за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності УКТЗЕД (8708 21 10 00)
2. Описати код товару (Пояснення до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності)
3. Визначити ставку мита у відповідності до даної коду групи за Митним тарифом України
4. Для вибору виду ставки мита див. статтю 280 нової редакції Митного кодексу України Закон № 4495-VI від 13.03.2012
5. Перелік країн, з якими Україна має підписані договори про вільну торгівлю можна знайти на сайті www.ukrexport.gov.ua

Завдання 2. В Україну в режимі імпорту ввозиться бавовняна пряжа (крім ниток для шиття), з вмістом бавовни менш як 85 мас.%, не розфасована для роздрібною торгівлі з лінійною щільністю 192,31 з Казахстану. Поставка була виконана 27 грудня 2014 року. Вартість товару за інвойсом становила 9723,56 дол США. Витрати на транспортування від м. Астана до м. Києва склали 2200 дол., з них до перетину митного кордону 2000 дол.

Визначити:

1. Код товарної номенклатури за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності УКТЗЕД

2. Описати код товару (Пояснення до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності)
3. Визначити ставку мита у відповідності до даної коду групи за Митним тарифом України

Завдання 3. На територію України ввозиться машинка для підстригання волосся. Визначити код УКТЗЕД та ставку мита.

Завдання 4. На територію України ввозиться товар з кодом УКТЗЕД 8715 00 10 00. Визначити, назву товару і ставку мита.

Завдання 5. На територію України ввозиться товар з кодом УКТЗЕД 9105 19 00 00. Визначити, назву товару і ставку мита.

Завдання 6. На територію України ввозиться цукор сирець. Визначити код УКТЗЕД та ставку мита.

Завдання 7. Визначити суму мита у випадку прийняття рішення про імпорт напівтуш яловичини з Бразилії.

Завдання 8. Прийміть рішення щодо доцільності імпорту в Україну форелі чи камбали морської.

Завдання 9. Прийміть рішення щодо доцільності імпорту в Україну тріски виду *Gadus masgосerhalus* код 0305 32 11 00 з Росії, Естонії, Корейської Народно-Демократичної Республікам.

Література:

Митний кодекс України від 13.03.2012р.

План практичного заняття 5:

1. Поняття митного декларування. Процедура декларування.
2. Поняття митної декларації. Види митних декларацій.
3. Забезпечення зобов'язань перед митницею.
4. Порядок складання митних декларацій.

Задача. За даними попередньої задачі №1 оформити митну декларацію.

Література:

Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа Наказ Міністерства фінансів України 30.05.2012 № 651 <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>

Про затвердження зразків бланків єдиного адміністративного документа, додаткових аркушів, доповнень і специфікації та їх Технічного опису Наказ Міністерства фінансів України 22.02.2012 № 246

«ПОЛОЖЕННЯ про митні декларації» від 21 травня 2012 р. № 450 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF/page2>

Тема 2.3. Організація системи взаємовідносин суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності з фінансовими інституціями

Метою практичного заняття є формування практичних навичок та досвіду в забезпеченні організації зовнішньоекономічної діяльності в частині встановлення та виконання податкових, кредитних, фінансових договірних зобов'язань

План практичного заняття 1:

1. Непряме оподаткування зовнішньоторговельних операцій. Об'єкти оподаткування.
2. Методика розрахунку ПДВ та акцизного збору.
3. Поняття податкового кредиту та податкового зобов'язання в зовнішньоекономічній діяльності.

Завдання 1. В Україну ввозиться новий легковий автомобіль Volkswagen Phaeton з бензиновим двигуном потужністю 280 кінських сил, об'ємом двигуна – 3597 см³, вартістю \$118390 з Німеччини.

Визначити: 1. Код товарної номенклатури за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності УКТЗЕД.

2. Описати код товару (Пояснення до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності)
3. Визначити ставку мита у відповідності до даного коду групи за Митним тарифом України.
4. Розрахувати суму акцизного збору у відповідності до ставок, визначених в Податковому кодексі України <http://sfs.gov.ua/nk/>
5. Розрахувати суму ПДВ.

Завдання 2. За даними попередньої задачі розрахувати суму податкового кредиту, податкового зобов'язання та суму платежів ПДВ до бюджету у випадку, якщо придбаний автомобіль підлягає подальшому продажу через мережу автосалонів компанії «Автосоюз».

Визначити дату виникнення податкових зобов'язань.

Дата укладання угоди на придбання автомобілю у німецького постачальника – 19.01.2019 р.

Дата списання коштів в рахунок оплати інвойсу № 742 – 2.03.2019 р.

Дата перетинання митного кордону України – 15.03.2019 р.

Дата відвантаження автомобілю українському споживачеві – 23.04.2019 р.

Дата надходження коштів на рахунок автосалону «Автосоюз» - 15.04.2019 р.

Завдання 3. Корпорація «Кернел» прийняла рішення про експорт 534 000 т насіння соняшнику до Китаю за ціною 350 дол. за тону

Розрахувати:

- 1) Митні платежі при експорті насіння соняшнику;
- 2) Суму непрямих податків;
- 3) Суму платежів до бюджету (ПДВ, податку на прибуток);
- 4) Дату виникнення податкових зобов'язань.

Завдання 4. В 2015 р на територію України імпортується 1,5 ГВт електричної енергії з РФ.

Визначити:

1. Код товарної номенклатури за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності УКТЗЕД
2. Описати код товару (Пояснення до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності)
3. Визначити ставку мита у відповідності до даного коду групи за Митним тарифом України
4. Розрахувати суму акцизного збору у відповідності до ставок, визначених в Податковому кодексі України (Ст.215 ПКУ)
5. Розрахувати суму ПДВ, яку підприємство має сплатити до бюджету.

Література:

1. Митний кодекс України від 13.03.2012р.
2. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р.

План практичного заняття 2:

1. Поняття документарного акредитиву. Доцільність використання акредитиву.
2. Схема документарного акредитиву. Умови надання акредитиву.
3. Операції з акредитивами. Форми акредитивів. Способи платежу за акредитивом. Конструкції акредитивів.
4. Поняття про документарне інкасо. Види інкасо. Схема документарного інкасо. Переваги та недоліки інкасової форми розрахунків.
5. Банківський переказ.
6. Поняття про банківські гарантії. Види гарантії.

Завдання:

Ви – співробітник групи експорту на українському підприємстві, що виробляє судові прилади. Собівартість одиниці виробу 63 гривні. Вашим товаром зацікавилась корейська торгова фірма, яка згодна придбати цей товар на умовах EXW Миколаїв. Фрахт до митного кордону складає 6 дол. за одиницю товару, мито – 10% оподаткованої частини ціни, фрахт від митного кордону до складу – 3 дол. за одиницю товару. Загальна сума внутрішніх податків Кореї – 12,5%. Накладні витрати фірми-імпортера складають 13%. За спеціальними каналами ви маєте інформацію про те, що цей товар можна реалізувати не менш, як за 80 дол. за одиницю.

Експортер судових приладів передбачає використання безвідкличного підтверженого акредитиву для оплати поставки.

Експортер потребує оплати в строк 90 календарних днів після відправки товару.

Тривалість транспортування складає 30 днів. Партія нараховує – 100 одиниць.

Комісійна винагорода банку за надання послуг складає: %

Відкриття акредитиву	0,1
Надання документів банку	0,15
Прийняття документів банком-кореспондентом	0,2
Авізо	0,15
Плата за підтвердження	0,2
Плата за акцепт	0,1
Плата за негоціацію	0,15
Анулювання акредитиву	0,1
Переведення трансферабельного акредитиву на користь іншого бенефіціара	0,1
Платіж на користь бенефіціара	0,15
Консультація спеціаліста банку	\$ 18 за годину

Завдання:

1. Розрахувати за методом зворотньої калькуляції максимальну ціну, за якою ви зможете реалізувати товар.
2. Сформулювати проект розділу “Ціна і загальна вартість товару”.
3. Визначити, наскільки є вигідним для експортера платіж на умовах “Інкасо проти документів” з прибуттям судна в порівнянні з акредитивом, якщо ломбардна ставка складає 7,5 %.
4. Визначити максимальну ціну контракту при умові оплати “Інкасо проти документів”. Визначити максимальну ціну контракту при умові оплати з акредитивом, у випадку, якщо всі зобов’язання за акредитивом бере на себе імпортер.

Література:

1. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів. Правила, Багатостороння угода від 01.01.1993 № 500.

2. Уніфіковані правила по інкасо від 01.01.1996 № 522
3. Уніфіковані правила по договірних гарантіях від 20.06.1978 р.

План практичного заняття 3:

1. Форми банківського і товарного кредиту в зовнішньоекономічній діяльності.
2. Кредитні засоби платежу в зовнішньоекономічній діяльності.
3. Факторинг і ферфейтинг в зовнішньоекономічній діяльності.

Завдання: Пропонується партія товару по ціні - 4 тис. грн. за одиницю продукції. Кількість продукції – 1000 одиниць. Строк відвантаження – 2 місяці після підписання контракту. З урахуванням відстані перевезення товари можуть бути отримані покупцем через 3 місяці після відвантаження. Середньомісячна банківська депозитна ставка – 1,33%. Середньомісячний темп інфляції – 0,6%. Строк платежу за домовленістю сторін обраний наступний:

1. авансовий на 20% вартості;
2. готівкової на 30% вартості;
3. по факту отримання товару на 30% вартості;
4. в кредит з рахунком через 2 місяці після отримання товару на 10% вартості;
5. в кредит з розрахунком через 3 місяці після отримання товару на 10% вартості.

Завдання:

1. Розрахувати контрактну вартість товару в залежності від обраних строків платежів.
2. Розрахувати розмір цінової надбавки (знижки) відповідно до обраних строків платежу.
3. Порівняти, на скільки зміниться ціна пропозиції у випадку, якщо оплата всієї партії буде здійснена в кредит з розрахунком через 5 місяців після отримання товару.

Література:

1. Зовнішньоекономічні операції і контракти. Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Крап'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. - 2-ге вид. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 608 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Підручник/ Багрова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 580 с.
3. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с.

Тема 2.4. Управління процесами реалізації зовнішньоекономічної діяльності

Метою практичного заняття є формування вмінь та навичок управління зовнішньоекономічною діяльністю на основі реалізації процесного підходу

План практичного заняття 1.:

1. Узагальнена послідовність руху матеріальних потоків (та потоків послуг) в процесі реалізації кожної із форм зовнішньоекономічної діяльності.
2. Інформаційне забезпечення етапів руху матеріальних та потоків послуг потоків.

Завдання. Розрахунок вартості імпортованої сировини

Для забезпечення виробництва вин ЗАТ „КЗШВ” СТОЛИЧНИЙ” уклав контракт на купівлю виноматеріалу виноградного натурального в Молдавії на умовах поставок FAS Кишинів в кількості 16362 т.

Ціна сировини в Молдавії становить 162 \$ /т.

Відстань від місця завантаження цистерни до підприємства (м.Київ) 560 км, тариф перевезення – 4,80 грн/км.

Об’єм 1 автоцистерни 20 т.

Один автомобіль з причепом одноразово перевозить 2 цистерни.

Завдання: 1.Визначити кількість автомобілів, необхідних для перевезення виноматеріалів.

2. Розрахувати митну вартість виноматеріалів на кордоні України.

3.Розрахувати загальну вартість імпортованої сировини для ЗАТ „КЗШВ” СТОЛИЧНИЙ”.

Примітка: 1. Ставки мита та акцизного збору подані Митному тарифі України та Податковому кодексі України..

2. Умови застосування преференційної, пільгової та повної ставок мита наведені в додатку Б.

3. Ставки митного збору та ПДВ застосовуються такі, які у відповідності з чинним законодавством застосовуються по відношенню до імпорту продукції.

4. Перелік продукції, імпорт якої на територію України підлягає обов’язковому отриманню дозволів (сертифікатів) державних органів та їх вартість наведені в додатках В-Е.

Завдання 2. Розрахувати ціну видів продукції, що імпортується ТОВ "Юнітек" (м. Київ) з Німеччини на умовах поставки FCA Брауншвайг (табл.1).

Таблиця 1 Контрактна ціна товарів

Найменування товару	Кількість продукції, кг	Контрактна ціна, грн./кг
Натуральні ароматизатори	1150	58,5
Ароматизатори ідентичні натуральним	2010	47
Ароматичні емульсії	750	70,5
Ароматичні основи для напоїв	920	110
Ароматизатори для кондитерської промисловості.	350	20,9
Барвники	1920	9,36

Накладні витрати імпортера в іноземній валюті:

- вартість транспортування до кордону – 0,8 євро за 1 км. ,
- відстань транспортування– 2782 км.

Накладні витрати, імпортера в національній валюті:

- вартість транспортування від кордону до місця призначення, без ПДВ – 4,89 грн. / км,
- відстань від митного кордону України (Шегині) до складу ТОВ “Юнітек” – 598 км,
- складські витрати - 34,95 грн. / кг,
- витрати на оплату праці - 27,45 грн. / кг,
- відрахування на соціальні заходи – 22% оплати праці,
- адміністративні витрати - 44,7 грн. / кг.

Торгова надбавка фірми імпортера – 24%.

Примітки:

1. При імпорті визначеної продукції врахувати вартість сертифікації продукції та вартість отримання дозволів на імпорт (гігієнічного висновку).

2. При розмитненні продукції фірма користувалася послугами митних брокерів. Оплата послуг митних брокерів складає – 2800 грн. за оформлення однієї вантажної митної декларації. Послуги митного терміналу де перебуває транспортний засіб до завершення процедури митного очищення – 1340 грн. (одноразовий платіж за заїзд транспортного засобу на територію митного терміналу). За перебування транспортного засобу на території митного терміналу – 160 грн. за кожен день. Огляд підконтрольного об'єкта (транспортного засобу, що надходять з інших країн) та матеріалу – 235 грн. / маш. Вартість отримання гігієнічного висновку – 1700 грн. за одну товарну позицію. Вартість отримання сертифікату відповідності – 1650 грн.

Умови застосування преференційної, пільгової та повної ставки мита наведені в Митному кодексі України.

Ставки ввізного мита наведені в Митному тарифі України.

Завдання 2: ККЗ «Росинка» уклав контракт з компанією «OUR ACCERA» Естонія, м. Таллін на експорт безалкогольних газованих напоїв в пляшках ємністю 1,5 л. Основні умови контракту:

- ✓ предметом контракту є експорт напоїв торгової марки «Росинка» за номенклатурою (таблиця 1);
- ✓ загальна вартість контракту становить 3 744 USD (на умовах згідно з «Інкотермс-2000»). До ціни входять: витрати на виробництво, зовнішнє оформлення, вартість тари та одноразової упаковки, сертифікація в Україні, навантажувальні роботи на складі продавця, митне оформлення на експорт;
- ✓ валютою контракту та валютою платежу є долар США;
- ✓ поставка товару здійснюється на умовах FCA м. Київ автомобільним транспортом;
- ✓ умова платежу – 100 % передплата.

Таблиця 1.

Перелік експортованої продукції

Найменування товару	Кількість пляшок	Кількість літрів	Кількість упаковок	Ціна за од. товару в USD, FCA м. Київ	Всього сума в USD, FCA м. Київ
Безалкогольні газовані напої в ПЕТ пляшках ємністю 1,5 л.					
Росинка-апельсин	2700	4050	450	0,3	810,00
Фейхоа	3000	4500	500	0,3	900,00
Росинка-лимон	1080	1620	180	0,3	324,00
Лимонад	2700	4050	450	0,3	810,00
Росинка-крюшон	3000	4500	500	0,3	900,00
Всього	12480	18720	2080		3744,00

1 дол.= 25,1 грн.

Поставка продукції на умовах FCA м. Київ пов'язана з прийняттям імпортером транспортних ризиків та додаткових витрат по транспортуванню та страхуванню вантажу. З метою уникнення витрат та ризиків фірма-імпортер наполягає на укладанні контракту на умовах поставки СІР м. Валга (Естонія). Український експортер згоджується на поставку напоїв на умові СІР м. Валга при умові, якщо оплата контракту здійснюватиметься з використанням безвідкличного акредитиву.

Таблиця 2

Структура витрат по контракту з компанією «OUR ACCERA»

Структура витрат	Величина витрат, грн.
Ціна FCA	3744 дол.
Навантажувальні роботи на складі продавця	2,13 %
Контрактна вартість	
Вартість перевезення до основного перевізника (оренда, тариф, розвантаження)	6%
Страхування перевезення вантажу “ з відповідальністю за всі ризики”	0,4 %
Завантаження основного засобу	7,6 %
Вартість перевезення	5 грн. / км
Відстань перевезення Київ- Валга	1140 км
Митна вартість	
Митний збір	0,2%
Сплата відсотків за відкриття акредитиву банку-емітенту	0,15%
Сплата відсотків авізуючому банку	0,15%
Оплата поштово-телеграфних витрат банку-емітенту	0,05%.
Собівартість виробництва 1 пляшки напою	4,86 грн

Розрахувати:

1. Собівартість реалізації 1 пляшки напою при умові поставки FCA м. Київ з умовою авансового платежу.
2. Собівартість реалізації 1 пляшки напою при умові поставки СІР м. Валга (Естонія) з платежем на умовах безвідкличного акредитиву.
3. Прибуток від реалізації напоїв на заданих умовах поставки.
4. Рентабельність реалізації.
5. Ефект експорту.
6. Ефективність експорту напоїв.

Отримані розрахунки оформити у вигляді таблиці 3

Таблиця 3

Порівняльна таблиця ефективності ЗЕД при різних базових умовах поставки та платежу

Показники	FCA + 100% передоплата	СІР + акредитив	Відхилення,	
			+/-	%
Ціна EXW, грн.				
Контрактна вартість, грн.				
Собівартість реалізованої продукції, грн.				
Прибуток, грн.				
Рентабельність, %				
Ефект експорту, грн.				
Ефективність експорту, %				

Література:

1. Зовнішньоекономічні операції і контракти. Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Крап'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. - 2-ге вид. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 608 с.

2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Підручник/ Багрова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 580 с.
3. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. — К.: «Центр учбової літератури», 2013. — 408 с.

План практичного заняття 2.:

1. Характеристика видів транспорту.
2. Правове регулювання транспортних операцій (національний і міжнародний аспект).
3. Організація міжнародного транспортування вантажів морським видом транспорту.
4. Організація міжнародного транспортування вантажів повітряним видом транспорту.
5. Організація міжнародного транспортування вантажів автомобільним видом транспорту.
6. Документальне оформлення транспортних операцій. Комерційні, товаротransпортні та товаросупровідні документи.

Література

1. Ознайомитися з Конвенцією про договір міжнародного дорожнього перевезення вантажів (КДПВ).
2. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП від 14.11.75 р.
3. Порядок реалізації положень Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП, затверджене наказом Державної митної служби України від 21.11. 2001 року № 755.
4. Правила заповнення книжки МДП, затверджені наказом Державної митної служби України від 05.03.2004 р. № 172.
5. Угода про міжнародне залізничне вантажне сполучення (УМВС).
6. Повітряний кодекс України від 04.05.93 р. № 3167-ХІІ.
7. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 року № 176/95-ВР.
8. Статут залізниць України, затверджений постановою КМУ від 06.04.98 р. №457.
9. Закон України “Про автомобільний транспорт” від 5 квітня 2001 року № 2344-ІІІ.

Задача: Формування витрат на транспортні перевезення

ТОВ «Авто–транс» надає послуги вантажних перевезень та транспортно-експедиторські послуги при перевезеннях вантажів залізничним, морським і річковим транспортом по території України, країн СНД та Європи.

Підприємство здійснює перевезення вантажів за маршрутом: Київ – Львів – Мостиська – Краків – Дрезден – Ерфурт - Дортмунд – Роттердам. Митний перехід «Мостиська» відноситься до числа основних митних пунктів на території України, що супроводжується значною щоденною кількістю вантажних транспортних засобів, що перетинають митний кордон України. Дуже часто таке переміщення супроводжується затримками в часі перетинання митного кордону по причині великої кількості транспортних засобів і незначної пропускної спроможності митниці, що викликає затримки в часі доставки вантажів.

Завдання: Розрахувати витрати ТОВ «Авто–транс» на здійснення перевезення вантажів за маршрутом: Київ – Львів – Мостиська – Краків – Дрезден – Ерфурт - Дортмунд – Роттердам за даними представленими в таблиці 1.

Таблиця 1

Вихідні дані

Показники	Витрати	
	на території України	за межами України
Марка автомобілю	Renault 455-31 TC	
Відстань Київ – Львів – Мостиська – Краків – Дрезден – Ерфурт - Дортмунд – Роттердам, км.	600	1655
Середня ціна палива за 1 л.		€1,125
Витрати палива на рейс, л.	222	612,35
Кількість днів на здійснення перевезення	2	4
Посадовий оклад водія, грн.	13500	
Добові за день, грн.	79	280
Надбавки до заробітної плати, %		20
Нарахування на заробітну плату, %		22
Строк служби транспортного засобу, років		5
Дорожні і митні витрати, грн (плата за автостраду – 0,12 євро за 1 км)		120
Забезпечення рейсу, грн (TIR-carnet, CMR, подорожній лист) (TIR-carnet – 500 грн, CMR – 7 грн Подорожній лист – 6 грн	513	
Інші витрати (мийка – 180 грн, та інші)	645	480
Відкриття віз, отримання дозволів, грн (віза – 35 євро, медичний страховий поліс – 270 грн за рік, страхування відповідальності перед третіми особами – 1365 грн за рік, дозвіл на пересування автомобілю територією однієї країни – 60 грн)	Витрати на один рейс: 42 – середня кількість рейсів одного автомобіля за рік	(
Страховий поліс на автомобіль (за рік – 7800 грн)		
Інші виробничі витрати	2% операційних витрат	
Адміністративні витрати	7,75% операційних витрат	

Загальний пробіг Київ-Роттердам склав 2255 км., з них 1655 км – за межами України, та 600 км. - по Україні. Витрати палива на 100 км пробігу вантажного автомобіля складають 37 л.

Перевезення вантажів здійснює транспортний засіб керований водієм, який додатково бере на себе і функції експедитора. Оплата праці водія за час перебування у відрядженні за кордоном здійснюється у відповідності зі встановленим на підприємстві посадовим окладом, який збільшується на величину надбавок за особливі умови праці (30%). Окрім того, для забезпечення потреб життєдіяльності за межами митних кордонів України та в Україні під час відрядження, підприємство забезпечує водія відрядними (згідно Постанови КМУ «Про норми відшкодування витрат на відрядження в межах України та за кордоном» від 23. 04. 1999 р № 663 з наступними змінами та доповненнями).

Із набуттям чинності *розділом III ПКУ* платникам податків потрібно перевести об'єкти основних фондів, до «податкових» 16 груп основних засобів із веденням пооб'єктного обліку (див. п. 146.1 ПКУ), а також установленням для кожної групи мінімально допустимого строку корисного використання (амортизації) об'єктів (залежно від групи основних засобів — від 2 до 20 років). Такий строк визначається платником податку самостійно з урахуванням дати введення об'єктів основних засобів в експлуатацію.

Класифікацію груп основних засобів, а також мінімально допустимі строки їх корисного використання, установлені п. 145.1 Податкового кодексу України. Транспорт відноситься до 5 основних засобів, для яких мінімально допустимий строк їх корисного використання становить 5 років.

Для нарахування амортизації ТОВ «Авто-транс» обрало прямолінійний метод. Згідно інвентаризації, проведеної на 01.04.2019 року, первісна вартість а/м Renault становить 800 000 грн. Ліквідаційна вартість – 80 000 грн.

Розрахунок витрат на забезпечення рейсу Київ – Львів – Мостиська – Краків – Дрезден – Ерфурт - Дортмунд – Роттердам та прибутковості такого перевезення представити в таблиці 2.

Таблиця 2

Прибутковість перевезення за маршрутом Київ (Україна) – Роттердам (Голандія), а/м Renault 455-31 ТС

Показники	Витрати		
	на території України	за межами України	Разом
Вартість палива на рейс, грн			
Добові за час перебування в дорозі, грн.			
Основна заробітна плата за час перебування в дорозі, грн			
Надбавки до заробітної плати, %			
Нарахування на заробітну плату, %			
Амортизація автомобіля, грн			
Дорожні і митні витрати, грн			
Забезпечення рейсу, грн			
Інші витрати			
Відкриття віз, отримання дозволів, грн			
Страховий поліс на автомобіль, грн			
Основні операційні витрати, грн			
Інші операційні витрати, грн		2% операційних витрат	
Всього операційні витрати, грн		7,75% операційних витрат	
Адміністративні витрати			
Всього витрати, грн			
Рентабельність, %		10	
Прибуток, грн			
Ціна рейсу, грн			

Для удосконалення організації вантажного перевезення перетинання митного кордону пропонується здійснювати в пункті пропуску Устілуг (Рівненська обл.), через який направляються менші транспортні потоки, а отже ймовірність затримки в пункті пропуску через митний кордон України є меншою, а, відповідно, швидшим час доставки вантажу.

Для зниження витрат по організації перевезення вантажів до Роттердаму пропонується таке перевезення здійснювати за маршрутом: *Київ – Рівне – Устілуг – Люблін - Вроцлав – Берлін – Бремен – Роттердам*. Перевагами даного маршруту є зменшення часу перебування автомобілю в дорозі за рахунок вибору раціонального маршруту руху та зменшення витрат на оплату праці та пального.

Час перебування транспортного засобу в дорозі складатиме 5 днів.

Розрахунок всіх витрат на забезпечення рейсу *Київ – Рівне – Устілуг – Люблін - Вроцлав – Берлін – Бремен – Роттердам* представлений в таблиці 3.

**Прибутковість перевезення за маршрутом Київ (Україна) – Роттердам
(Київ – Рівне – Устілуг – Люблін - Вроцлав – Берлін – Бремен – Роттердам)**

Показники	Витрати		
	на території України	за межами України	Разом
Марка автомобілю	Renault 455-31 TC		
Відстань <i>Київ – Рівне – Устілуг – Люблін - Вроцлав – Берлін – Бремен – Роттердам</i> , км.			
Середня ціна палива за 1 л.			
Витрати палива на рейс, л.			
Вартість палива, грн			
Кількість днів на здійснення перевезення			
Посадовий оклад водія, грн.			
Добові за день, грн.			
Основна заробітна плата водія за рейс, грн			
Надбавки до заробітної плати, грн			
Нарахування на заробітну плату, грн			
Амортизація автомобіля, грн			
Дорожні і митні витрати, грн (плата за автостраду – 0,12 євро за 1 км)			
Забезпечення рейсу, грн (TIR-carnet, CMR, подорожній лист) (TIR-carnet – 500 грн, CMR – 7 грн Подорожній лист – 6 грн			
Інші витрати (мийка – 180 грн, та інші)			
Відкриття віз, отримання дозволів, грн (віза – 35 євро, медичний страховий поліс – 270 грн за рік, страхування відповідальності перед третіми особами – 1365 грн за рік, дозвіл на пересування автомобілю територією однієї країни – 60 грн)			

Страховий поліс на автомобіль (за рік – 7800 грн)			
Основні операційні витрати, грн			
Інші виробничі витрати, грн	2% операційних витрат		
Всього операційні витрати, грн			
Адміністративні витрати, грн	7,75% операційних витрат		
Всього витрат, грн			
Ціна послуги, грн			
Прибуток, грн			
Рентабельність, %			

Порівняльну ефективність зміни маршруту транспортування вантажів представити у вигляді таблиці

Таблиця 4

Порівняння ефективності перевезення вантажів за різними маршрутами напрямку Київ-Роттердам, грн.

№ п/п	Показники	Маршрут вантажного перевезення		Різниця, грн.
		<i>Київ – Львів – Мостиська – Краків – Дрезден – Ерфурт – Дортмунд – Роттердам</i>	<i>Київ – Рівне – Устілуг – Люблін - Вроцлав – Берлін – Бремен – Роттердам</i>	
	Пробіг, км.			
	Ціна послуги			
	Витрати на послугу			
	Прибуток			
	Рентабельність, %			

Література:

Зовнішньоекономічні операції і контракти. Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Крап'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. - 2-ге вид. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 608 с.

2.Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Підручник/ Багрова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 580 с.

3. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с.

План практичного заняття 3.:

- 1.Види страхування вантажів в зовнішньоекономічній діяльності.
2. Умови страхування вантажів в зовнішній торгівлі.
3. Договір страхування. Порядок укладання, основний зміст.
4. Порядок урегулювання відносин при настанні страхового випадку.

Задача 1. Визначення розміру страхування вантажу.

ТОВ "Кримагросервіс" уклало угоду на поставку 20 т кавунів у Находку, літаком на умовах DDU. Компанія також реалізує 8000 пляшок шампанського на умовах DAF (Гамбург). Перевезення здійснюється автомобільним транспортом. Компанія також продала 20000 т твердої пшениці італійській фірмі "Чезаре" на умовах CIF (Мілан).

Завдання: Визначити оптимальний розмір і плату за страховку вантажу для усіх видів товару, що перевозиться. Взаємозв'язок імовірності ушкодження і розміру збитку при різних способах перевезення представлений нижче.

Імовірність ушкодження і розмір збитку товару що перевозиться

Назва ймовірності втрати товару	Повітряний транспорт		Автомобільний транспорт		Морський транспорт	
	Ймовірність загибелі вантажу, %	Розмір збитку, % вартості товару	Ймовірність загибелі вантажу, %	Розмір збитку, % вартості товару	Ймовірність загибелі вантажу, %	Розмір збитку, % вартості товару
Повна	10	100	5	100	2	100
Часткова	20	50	50	5	20	40
Псування й пошкодження	80	30	30	2	30	25

Ціна 1 кг кавунів 3,5 грн; ціна 1т зерна пшениці 130 дол. США, 1 пляшка шампанського 7 дол. США, курс гривні до долара США – 25,1. Страховий внесок складає 5% суми страховки.

Література:

1. Закон України “Про страхування” від 07.03.96 р. № 85/96-ВР.
2. Закон України “ Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” від 01.07.2004 р. № 1961-IV.
3. Постанова КМУ “ Про здійснення контролю за наявністю договору обов’язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів при перетині державного кордону України” від 06.07.98 р. № 1024.
4. Веб-сайт Моторного (транспортного) страхового бюро України: www.mtsbu.org.ua.
5. Постанова КМУ “ Типова технологічна схема пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними” від 24.12.03 р. № 1989.

Тема 2.5. Управління економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності

Метою практичного заняття є здобуття вмінь та навичок щодо формування умов безпечної реалізації зовнішньоекономічної діяльності на основі побудови системи управління ризиками в зед

План практичного заняття 1.:

1. Поняття загрози, небезпеки та ризиків, економічної безпеки, системи економічної безпеки та управління економічною безпекою в зовнішньоекономічній діяльності.
2. Підходи до управління економічною безпекою в зовнішньоекономічній діяльності.

3. Формування системи та механізму управління економічною безпекою в зовнішньоекономічній діяльності.

Завдання: 1) на основі періодичної інформації здійснити систематизацію загроз, небезпек та ризиків для діяльності авіакомпанії «МАУ»;
2) сформулювати об'єкти управління економічною безпекою авіакомпанії «МАУ» відповідно до ресурсно-функціонального, процесного, ризик-орієнтованого підходів до управління економічною безпекою.

Література:

1. Сумець О.М., Тумар М.Б. *Стратегії сучасного підприємства та його економічна безпека* Навч. посібник. – К.: Хай-Тек Прес, 2008. – 400 с.
2. *Економічна безпека підприємства : навчальний посібник* / [Небава М. І., Міронова Ю.В.] – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 73 с.

План практичного заняття 2.:

1. Методичний інструментарій оцінювання ризиків зовнішньоекономічної діяльності.
2. Методичний інструментарій оцінювання рівня економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності та ефективності управління ним.

Завдання: За даними фінансової звітності авіакомпанії МАУ оцінити рівень її економічної безпеки

Література:

1. Сумець О.М., Тумар М.Б. *Стратегії сучасного підприємства та його економічна безпека* Навч. посібник. – К.: Хай-Тек Прес, 2008. – 400 с.
2. *Економічна безпека підприємства : навчальний посібник* / [Небава М. І., Міронова Ю.В.] – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 73 с.

Тема 2.6. Управління ефективністю зовнішньоекономічної діяльності

Метою практичного заняття є формування вмінь та навичок прийняття управлінських рішень на основі аналізу ефективності їх реалізації

План практичного заняття 1:

1. Поняття ефекту та ефективності в зовнішньоекономічній діяльності.
 2. Методичні підходи до оцінювання ефективності імпортних операцій.
 3. Методичні підходи до оцінювання ефективності експортних операцій.
 4. Методичні підходи до оцінювання ефективності операцій зустрічного обміну.
- Методичні підходи до оцінювання ефективності інвестиційних операцій.

Література:

1. *Зовнішньоекономічні операції і контракти*. Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Крап'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. - 2-ге вид. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 608 с.
2. *Зовнішньоекономічна діяльність підприємств*. Підручник/ Багрова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 580 с.
3. Тюріна Н. М. *Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник* / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с.

План практичного заняття 2:

1. Сучасні методики оцінювання ефективності діяльності субєкта зовнішньоекономічної діяльності.
2. Інструментарій управління ефективністю діяльності субєкта зед.

Література:

Зовнішньоекономічні операції і контракти. Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Крап'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. - 2-ге вид. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 608 с.

2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Підручник/ Багорова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 580 с.

3. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с.

План практичного заняття 3:

1. Апробація методик оцінювання ефективності діяльності субєкта зовнішньоекономічної діяльності.

Література:

Зовнішньоекономічні операції і контракти. Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Крап'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. - 2-ге вид. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 608 с.

2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Підручник/ Багорова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 580 с.

3. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с.